

Edvin Simonsson 1990 - 03 - 08

Född 1910

I: (Hugo Pekkari, Henrik Keskikangas)

Minkä ikäsennä olet alkanut uittohommiin?

ES: Noin 18 - vuotiaana. Urkolla Kihlangista Äkäsjoensuuhun. Siinä oli 5 - 6 miestä.

I: Muistakko, kuinka siinä urkossa meni, kun olit ensi kertaa?

ES: Ei siinä hyvin saattanu mennä. Kyllä siinä jäi joku sata kruunua. Mie pystyin pyörän ostamaan silloin. Se makso 150 kruunua. Ostin sen Ahon Kallelta Pajalasta. Ruokat hääty silloin ostaa kans, joten se oli hyvä saanti siihen aikaan!

I: Siehän olet ollu melkein joka vuosi uitossa?

ES: Kyllä mie olen ollu.

I: Olekko ollu sivujoilla uitossa?

ES: Olen ollu Kihlänkin joilla.

I: Onko sinusta ollu joskus somaki oilla uitossa. Hyviä ja parempia puolia?

ES: Uittohommahan oli kauhean hyvä tienasti. Väyläläki valvothiin vuoro-kausiki. Sillä lailla tuli hyvä palkka. Tiimapalkka oli silloin 85 äyriä tiima. Tuntia tuli paljon.

I: Sieki olet ollu tuntipalkalla jälkheen urkon. Muistakko, mitä tuntipalkka oli silloin, kun aloit tuntipalkalla?

ES: Se taisi olla 50 - 60 äyriä tiima. Se oli kauhean halpa. Se saatto olla allaki 50 äyriä.

I: Vuonna -35 saatiin uittolösteke. Silloin saatiin nousemaan 60 äyriin tiima. Ennen sitä se oli noin 50 äyriä, allekin.

ES: Silloin kun olin väylällä nuorempana. Silloin oli 85 äyriä. Sitten se nousi 1 kruuhnuun.

I: Mistä saakka olet tätä rajaväylää alkanu uittamaan? Olekko käyny kaukana päällä käsin?

ES: Saivomuotkassa. Menimä Elis Suikin kanssa Aareasta tukkia sahhaamaan. Urpan? Eelille Saivomuotkhaan. Täältä meni hevosia paljon sinne tukin aihoon. Net tehit urkon siittä Muonion niskhaan. Ylipuoli väylää ei ollu ollenkhaan uittotyhiön hallussa. Väylää ei oltu korjattu. Oli aivan luonnon tilassa. Tämä väli oli ammutettu Muonihoon saakka.

Kaikki pahat kivet oli ammutettu pois, ettei ruuhkanu niin paljon. Mie pääsin siihen urkhaan. Männin Juhani sano, että kyllä sie saatat alkaa. Näki, että kyllä minut tarttee saaha, olen hyvänlainen työmies. Olin silloin 25-vuotias.

Ei mulla ollu vielä vaimoa silloin. Olen mennä 27 - 28 - vuotiaana naimisiin. Siinä urkossa met saima 60 äyriä tiima. Poron sai ostaa silloin 35 äyriä kilo. Kun met olimet mettässä, ostima lihhaa.

I: Kun olet ollu sivujoilla, kuinka on ollu asuntotilanne?

ES: Ei sen isompaa. Sielä olit "Koijjat", kämpät. Tukinajokämpät, kun ajethiin tukkia. Sielä oli lepopaikkoja, että pääsi sisälle. Rakovalkealla olen ollu tuossa Aareanjoella. Siinä ei ollu kämppiä.

Olen ollu Ylisellä että Alisella Kihlankin joella uitossa.

I: Ne jokiuitot onkin olleet oikein vanhanaikhaisia uittoja.

ES: Parkajoella en ole käyny koskhaan.

I: Kuka teillä oli "föörmannina", kun uititte tässä väylällä?

ES: Lappea Köngäsestä. Svänski? oli kaikkein ylimmäinen. Sitten oli Mellan Eino. Sitten oli Einon isä Iikka. Eino on ollu siihen saakka, kun on heitetty uitosta. Yksi mies laagissa oli "kymppinä". Onkel Zackrisson oli viimiselthään meän kymppi.

I: Sen jälkhiin, kun olet laittanut vaimon ja niin edelleen...Onko tähän kotia jääny muita työkykyisiä, kun olet uithoon lähteny?

ES: Ei ole ollu muita kuin vaimo. Mitä sitten lapset, kun on kasuhneet, vanhimmat pojat. Kaikki kotityöt jäit vaimolle. Lehmitten hoito. Maatyöt.... Hevonen on ollut. Olen ajanut tukkia. Laitoin ittele hevosen, kun menimme naimissiin.

I: Elikö isänne kauan jälkhiin, kun tet menittä naimissiin?

ES: Hän kuoli -58, ja me menimme naimissiin -38. Met asuima hänen kanssaan yhdessä. Äiti on kuollu -52.

Meillä oli puoli maata kullaki, Fransila ja mulla. Fransi elätti äitin ja mie elätin isän.

Saivomuotkassa on Kelokurkkio?. Se on niin kova koski, että häätyy vetää venheen. Ei voi laskea. Silloin kun oli korkea vesi. Muonion koskia olen tullu kaikki läpi. Sieltä rantoja on päässy tulehmaan. Jos iso vesi oli, hääty vettä. Oli vasitut telat, joita kuljetethiin maata myöten.

Mutta ei ole ollu niin korkea vesi. Met olema rantoja tulheet. Laskenheet kaikki kosket.

I: Niitähän Ylinen Muonion koski ja Alinen Muonion koski. Oleks sie ollu "venemiehenä"?

ES: Olen ollu paljon venemiiehenä. Kattilankoski on kans kova koski. Mie en voinu saaha soutumiehiä milhään. Mie tahoin joitakin, mutta net vain lähi kävelheen. Kyllä se hääty soutumies olla, jotta mie saatoin ohjata, mistä menhään.

Hääty laskea Suomen puolta. Rantaa myöten olen menny. Vuopion Evaltti lähti soutamhaan. Mie aattelin, että mie kiusaan miehiä, kun olen laskenu alle. Että oletta tet koko miehiä, kun ette tohi southaan lähteä!

I: Se hääty olla huono laagi, ettei soutumiestä saanu. Mitä lujempi paikka on koskessa, sitä lujemmasti häätyy soutaa. Kuinka pitkällä olet menny allekäsini?

ES: Marjosaahreen saakka, Kuivakankhaan alapuolella. Ei ole eemäksi menty. Kaksi kertaa olen menny sinne asti.

I: Entä Lappean kosket. Alanen Lappean koski on kans kova.

ES: Kyllä net mennee laskea alas rantaa myöten. Ei net niin lujat ole. Kun on vain saanu miehiä soutamhaan!

I: Oleks koskhaan ollu Hellälässä "sortteeri"hommassa?

ES: Olen ollu kerran Hellälässä, kun täälä ei ollu töitä. Suomessa oli silloin sota. Suomen miehet olit soassa. Tuntipaikka meillä oli, eikä se ollu niin paha. Se johtaja puhu ruottia, nimeä en muista. Hän sano, että kun met tulema niin kaukaa, niin voisimako met olla puomin niskalla ja vetheet puuta? Siis työpäivän jälkhiin. Met sanoima, että kyllä met voima sitä tehjä, kun olemme täältä asti lähtenheet. Niin met saima lissää tiimoja.

Mie panin ylös tiimat.

I: Milläs tet kuljitta?

ES: Suomen byssilä menimä, mutta jou'uima Pellön alapuolella ...olit vartijat byssissä ja kysyit, mihinkä met menimä. Met sanoima, että olemme Pajalasta ja menemme uithoon. Evald Vuopiolla oli "kapsäkki" mukana. Net käskit näyttää, mitä siinä oli.

No, se näytti. Ei siinä ollu kuin kirjat ja raha. Se sano, että met emmä saa mennä eemäs junassa?. Sehän oli sota-aika Suomessa. Met jou'uima menemään Ruothiin siittä.

Mie piän, että met menimä Pajalasta tulevalla byssilä Ylitorniolle. Haaparannalle saakka. Oli jo pimeä, ja mietimä miten pääsee poikki. Sielä oli yksi tullimies Kortelainen, tuttu mies. Oli ollu täällä tullimiehenä. Met saima siinä asua.

Met kysyimä, miten met pääsemä poikki. Joku neuvo, että jossaki oli venheitä. Kun varkhaissiin mennee ja ottaa venheen, niin kyllä sillä lailla pääsee poikki.

Met tiesimä, että Hellälässä on puomi ja firman tukkilautta. Että met menemä siittä niskasta poikki. No, se me menimä. Yksi mies hakkasi puita, valkea nousi... savupiisistä. Met vonkasimma...Kun se meni sisälle, niin met laukoima ja näppäsimmä venheen.

Aamulla kun miehiä tuli sinne, niin se sano, että mie taas venheen.
Jobbarin perkelheet kulkevat!

I: Kuinka kauan aikaa olitta Hellälässä?

ES: Kyllä met olima kuukausimitalla...Jälkhiin heinänajon. Syksy se oli, kun met tulima.

I: Missä tet sielä Hellälässä asuitta?

ES: Oli kämppä, joka kulku veen päälä. Met punttasimma siinä, panima punthiin ja net laskethiin...Laiva tuli ja nouti net...

...Net olit jotaki 40 - 50 m leveät. Net puntattiin siihen..siihen punttasimma kiinni. Viljoila panthiin kummastaki päästä kiini. Met päivälä söimä siinä asunossa. Muuten met asuima Korttelaisen tykönä.

Siinä oli oikein sopeva olla. Silloin piti olla ruottin raha, kun Ruottista osti. Kun vaatekorttia ei ollu. Se sai meiltä aina ruottalaista rahhaa.

Ensin olit uitossa nahkasaaphaat. Kyllä sitä vieläki lähtis uithoon, jos olis terve. Se oli niin hauskaa hommaa]

No, met olima Hellälässä silloin ja Korttelainen katto...vaikka se oli tullimies....saksalaisia oli silloin ja viinaa oli kovasti...seittemän tähtistä konjakkia. Sielä oli yks mies, Johansson...äiko, että met menemä tervahauista poikki Haaparannan puolelle.. ja se mennee tullin kautta. Että ostaa pullo niiltä saksalaisilta. Net myit halvälä sitä.

Se pani housunlahkeehseen ja ajo pyörälä. Ei nähneet tullissa, että sillä oli housunlahkeessa pullo. Silläläilla se toi poikki sen...

Niin met menimä yhteen kahvilhaan siinä..Met menimä ulos. Eihän siinä kahvilassa saanu maistaa..Otima nurkan takana ryyppöjä. Mie sanoin, että kyllä tämä on huono viina, ei tämä mene päähän. Kyllä se varmasti mennee, sano se, joka pullon toi. Niin met maistoima uesti ja otima että se alkaa menehmään päähän. Mutta ei sitä päähän menoa kuulunu.

No, met nukuina yötä Korttelassa. Met nousima aamula ja mie sanoin, että soo pojat, alama läntemhään töihin. Jokos on alkanu tuntumhaan se viina päässä, mie kysyin. Ei se tuntunu!

Ei siinä kyllä alkoholia ollu yhtään. Halvala ainaki saksalaiset myit. Mutta se seittemän tähän konjakki oli kyllä hyvä. Se oli saksalaista konjakkia.

I: Mieki olen ollu tekemisissä niitten saksalaisten konjakitten kanssa Norjan rajalla.

Se oli kovvaa tavarain vaihtoa yöllä. Saksalaiset toivat konjakkia. Ruottalaiset annoivat suklaata.

ES: Kaunisjoella olen vähän ollu. Kerran urkolla. Minun piti mennä sotaväkkeen. Mutta kun sinne lähtöä ei tullu, niin menin uithoon vasta juhannuksen jälkehin.

I: Kaunisjokihan on ollu ennen kauhean iso uittojoki. Koko Kolkon kiveäliö on uitettu. Onhan se ollu monta muutaki isoa uittojokea ennen. Kihlankin joet olit isoja uittojokia.

Kun oli isoja järviä välillä, häätty tehjä ponttoonit. Se tehtiin pölykyistä. Sen piti kantaa paljon miehiä. Ankkuri viskattiin järven pohjaan. Sillä veettiin laverit läpi järvissä(?). Karungin järvelläki sitä jouutettiin käyttämhään.

Muistakko, kun on täysipitkiä puuta uitettu?

ES: En tiä niistä mitihään. Täysipitkähän lautattiin. Viethiin telissä. Oli hyvin vähän, mitä pitkinä uitettiin. Ei alettü lauttaahmaan. Kyllä mie telihomman muistan.

Ehän mie myötä ole ollu. Puomihonkia olema laittanheet Kihlankin joella. Kahtena talvena. Laittoimme samalla pikkuhonkia. Kaheksan (8) tuumaa lalvasta piti olla puomihonka. 6 - 7 tuumasia lauttasimma ja veimä alas. Met myimä net Kuivakankhaale.

Se oli hyvä homma. Piti olla 24 tuumaa täysi ennenkö se oli kuutio.

I: Silinterikuutio oli suunnilheen kaksi uittokuutiota.

Ei tässä ole mitihään kauheita koskia muita kuin Muonion kosket?

ES: Ei ole kauheita koskia, Kangosen koski on vähänen koski. Kangosen koski on Suomen puolella Reponiemessä. Mutta seki on vähänen koski.

Kylissä menttiin talhoiin nukkumhaan, kun olthiin väyläuitossa. Ulkona ei nukkuttu kertaakhaan.

Olthiin välhiin Suomen puolella ja välhiin Ruottin puolella, missä taloja oli. Siihen aikhaan oli hyvä päästä talhoiin. Laattialla nukuthiin.

I: Olittako tet suomalaisten kans samassa joukossa?

ES: Ei. Suomalaisilla ja meillä oli eri kymppi.

I: Se rantahoito kyllä tietenki meni hyvin. Toiset toisella rannalla. Entäs selkäruuhtat, jotka olit keskellä väylää. Kun ruuhkia hääty purkaa, niin jaotittakos tet töitä suomalaisten kesken?

ES: Se saki, joka oli likimpänä ruuhkaa, purki sen. Silloin kun olin Saivomuotkassa, siellähän oli korjaamaton väylä. Keskellä syvvää väylää oli paljon kiviä ja siinä ruuhkia. Sitten ylhäälä oli koskia. Siinä oli kova paikka.

Se teki paljon, kun pahat paikat ammutethiin. Kivet ammutethiin.

I: Oleks sie ollu uitossa viimisseen asti. Uittohan leppui vuonna -71?

ES: Olen ollu siihen saakka.

I: Mie olen ollu vuonna -70 viimi kerran (Hugo Pekkari). Mie olin Kirunassa silloin, kun oli viimeinen uitto.

I: Kuinkas uittomiehen repussa oli evästä silloin?

ES: Puutetta ei ollut. Oli fläskkiä leivän päälle ja makkarakaakki viime-
silthään oli. Ernst Kostekki kerran sano, että on se sitten makeaa,
kun voita pannee leivän päälle ja siihen fläskkiä! On se makeaa!

I: Se oli sen aikasta ruokaa. Sorttia ei ollut vaikka kuinka paljoa.
Kahvia oli. Sota-aikana oli kyllä huonompi kahvista.

...

...

I: Sie olet ollut paljon muissa töissä, kuten esim tietöissä. Sitten
olet ollut Etelä-Ruottissaki,

ES: Olin sielä mikkelistä Marianpäihvään. Jouluna kävin kotona.
Junala kuljin. 75 kr makso junakyytti Uppsalasta tänne. Hyvä Ete-
lä-Ruottissa vain oli olla... Me olimme Porjuksen tienpäällä kahtena
syksynä. Karlströmmi alkoi patistamhaan, että läheteä etehlään, sielä
on paremmat palkat.

Meitä oli täältä 4 - 5 miestä, jotka lähit. Tehimä semmosta tietä,
mitä sotamiehet ajoivat raskhaila konheila. Ojat luothiin lapiolla.

I: Tykkäsikö sie, että kun olit ollut talven sielä, että se oli
parempi kuin mettättyö?

ES: Olihan se helpompi kuin mettättyö. Mulla ei vielä ollut omaa
hevosta. Hevosen olen laittanu jälkhiin.

I: Olekko ollut yhtäaikaan uitossa Brunon kanssa?

ES: En. Hän ollut Kaunisjoensuun värrella.

Kun ostin hevosen, se makso 1800kr Ostin Larssonilta Lup-
piolta.

I: Se oli siihen aikaan "tyyris"

ES: Mie sain laihnaan rahhaa. Kauppias oli hyvä tuttu mulle. Kävi vielä niin onnettomasti, että se katkasi jalan. Koira pölätti sen. Se oli noin 6-vuotias hevonen. Ei se ollu kuin muutama kuukausi sitten ostettu. Piti viä lahtiin.

Ei ollu vakkuutuksia. Mutta kyläläiset kokosivat mulle lanttia. Mie ostin sitten toisen hevosen.

Sillä mie olen ajanu paljon tukkia. Karvosen Oton kans. Se oli sopeva mies. Kyllä siinä viimiselthään tienasi aika hyvin. Olin Parkajoella ajamassa isän hevosella. Sielä olit isot reet. Örnin Svenni oli sielä mittaamassa. Mie las-kin kuorman kansa.

Olin minun velimiehen Valden kansa. Silloin meilä kaatu kuorma. Oli jäätie. Met nou'ima uuen kuorman. Örni huusi mulle, että ei saa purkaa, hän käypi mittaamassa. Siinä oli kuitenkin 300 kuutiota. Mutta ei siinä ollu kuin 224 kuutiojalkaa.

I: Kiitän haastattelusta.

Interjuvare gamla flottare

den 30/6 var jag till Parkalampi
interjuvade 83-åriga Samuel Lehto
110 km från och åter

Den 3/7 var jag till Oulheikki och pratade
flottning med 77-åriga Gustav Polgren
samtidigt var jag till Antti och
flottade med Einas Mellä 75-års
65 km från och åter

Den 9/7 var jag till Kangasfors och
pratade med 65-åriga Eino ~~Kuori~~ Kuoppi
om flottning 50 km från och åter